

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2544-2554

INFLUENCING FACTORS OF THE ELECTION OF MEMBERS

OF PARLIAMENT IN AYUTTHAYA PROVINCE DURING THE YEAR 2001-2011

พิมพ์ณลิน ไทไพบูลย์¹ ชำรงค์ศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์² และวัลลภ รัฐฉัตรานนท์³

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต (feem.pimnalini@gmail.com)

² คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

³ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2544-2554 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 5 คน, ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 4 คน, และข้าราชการ เจ้าหน้าที่รัฐ และนักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นคนในเขตพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาข้อมูล รวบรวมเอกสารการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งการสร้างข้อสรุป

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2544-2554 นั้น เมื่อจำแนกตามปัจจัย 1) ปัจจัยด้านพรรคการเมือง: นโยบายหรือภาพลักษณ์พรรคการเมืองมีผลต่อการเลือกตั้งในพื้นที่ และได้มีการสนับสนุนการหาเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2) ปัจจัยด้านบทบาทผู้นำทางการเมือง: สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเคยมีบทบาททางการเมืองระดับท้องถิ่นมาก่อน เช่น นายกองจัดการบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองจัดการบริหารส่วนจังหวัด รวมถึงสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น และบทบาทและผลงานในอดีตของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งผลให้ประชาชนเลือกเข้ามาดำรงตำแหน่ง 3) ปัจจัยด้านกลุ่มผลประโยชน์ และระบบอุปถัมภ์: สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เข้าถึงประชาชน มีการไปมาหาสู่กัน พบปะพูดคุยปัญหาเกี่ยวกับคนในพื้นที่ และไปช่วยงานประเพณี รวมทั้งช่วยเหลือชาวบ้านในเขตที่ได้รับความนิยมเดือดร้อน 4) ปัจจัยด้านการเลือกตั้ง: ยุทธศาสตร์ในการหาเสียงเลือกตั้งที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ เป็นการเข้าพบปะประชาชนในพื้นที่ บอกกล่าวนโยบาย การรณรงค์หาเสียงที่ทำให้ประชาชนลงคะแนนให้ นั้น เป็นการชี้แจงถึงนโยบายให้ประชาชนทราบ เป็นคนในพื้นที่รวมถึงการทำงานที่ต่อเนื่อง และประชาชนมีความสนิทสนมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย

คำสำคัญ: สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, การเลือกตั้ง, พรรคการเมือง, ผู้นำทางการเมือง

ABSTRACT

This qualitative research aimed to study the influencing factors of the election of the member of parliament in Ayutthaya province during the year 2001 – 2011. The selective group of this research included the member of the parliament, candidates for the members of parliament, bureaucrats, the government officer, and local politicians in Ayutthaya district. This was the qualitative research by in-depth Interviews and interpreted to make a conclusion.

The findings revealed that there were many the influencing factors of the election of members of parliament in Ayutthaya province during the year 2001 – 2011 when divided to different factors 1) Parties factor: the policy, image, and support of the parties influenced the election of members of parliament in the area. 2) Political leader factor: members of parliament used to play a big part in local politics such as Chief Executive of the Provincial Administrative Organization (PAO), Deputy Chief Executive of the PAO, Members of the PAO etc. A role and success of the Members of Parliament in the past influenced people to elect the person for the position. 3) Benefit Group and the patron-client system factor: Members of Parliament got to people. They visited one another, talked about the problems, exchanged their opinions, helped with cultural ceremonies and those in need. 4) Election factor: most strategies of the election of Members of Parliament were to socialize with the locals and tell them about the policies. The campaign of Members of Parliament that influenced people to vote were the ones who worked continuously and closely to the locals.

Keywords: Members of parliament in Ayutthaya, Election, Parties, Political leader

1. บทนำ

ภายใต้ระบบการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย ประชาชนสามารถใช้สิทธิทางการเมืองเลือกตัวแทน หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เข้าไปทำหน้าที่แทนตนในการออกกฎหมายเพื่อบริหารประเทศ และยังทำหน้าที่อื่นๆ ตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญได้กำหนด จากเหตุการณ์กบฏบวรเดชที่ได้ยุติลงในวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2476 และหลังจากนั้นประเทศไทยได้มีการเลือกตั้งเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476 เป็นการเลือกตั้งที่เรียกว่าเลือกตั้งโดยวิธีอ้อม ซึ่งเป็นครั้งเดียวของประเทศไทย นอกนั้นเป็นการเลือกตั้งโดยตรงทั้งหมด มีทั้ง แบ่งเขตรวมเขต แบบผสมรวมเขตกับแบ่งเขต จนปัจจุบันประเทศไทยได้ผ่านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาทั้งหมด 25 ครั้ง โดยครั้งล่าสุดมีการเลือกตั้งในวันที่ 3 ก.ค. 2554 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงเป็นการทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกผู้แทน การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อทำหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐแทนประชาชนได้นั้น จึงต้องผ่านกระบวนการเลือกตั้งตามวิธีการที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ การเลือกตั้งจึงกล่าวได้ว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการทางการเมืองและการปกครอง และขาดไม่ได้สำหรับประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2527 : 1) ระบอบการปกครองของไทยนั้น เป็นระบอบการอุปถัมภ์ค้ำจุนที่มีอายุยืนยาว จิตสำนึกและความรู้สึกต่อการเมืองย่อมมีลักษณะค่อนข้างแคบ เป็นความภักดีต่อหมู่คณะ และผู้นำที่เป็นตัวบุคคลมากกว่าการมองกว้างออกไปทั้งระบบ หรือทั้งประเทศ การเลือกตั้ง จึงเป็นกระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่งในระบบการปกครองที่เชื่อว่า อำนาจสูงสุดในการปกครองเป็นของประชาชน เป็นกระบวนการที่เลือกรัฐบาลที่จะทำการปกครองและสร้างความชอบธรรมให้แก่อำนาจการปกครอง การเมืองไม่ใช่เรื่องเฉพาะกลุ่ม

ชนชั้นนำหรือผู้ปกครองเท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับทุกคนในสังคมไม่มากก็น้อย เมื่อปัญหานี้กลายเป็นสิ่งที่ได้ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของกระบวนการทางการเมืองแบบประชาธิปไตย การเลือกตั้ง จึงเป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่สุดของการปกครองในระบบประชาธิปไตย เพราะการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกถึงความคิดของประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศที่จะมอบให้ตัวแทนไปใช้อำนาจแทนตน เป็นการแสดงออกของประชาชนทางด้านสิทธิเสรีภาพทางความคิดของประชาชนที่ต้องการผู้แทนของตนเองที่มีลักษณะเช่นใด เพื่อจัดการความขัดแย้ง หรือการสืบทอดอำนาจ และเป็นกลไกที่จะควบคุมให้ผู้แทนที่ดำรงตำแหน่งจากการเลือกตั้งตระหนักอยู่เสมอว่าต้องมีความรับผิดชอบบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนจะเป็นเรื่องของการตรากฎหมาย คือ การออก การแก้ไข หรือยกเลิกพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ การควบคุม การบริหารราชการแผ่นดิน และยังคงเป็นตัวแทนของประชาชนไปทำบทบาทหน้าที่ เช่น การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และนำความคิดเห็นของประชาชนไปยังหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการแก้ไขปัญหา และยังมีอำนาจควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน เช่น การให้ความเห็นชอบบุคคล ซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี การตั้งกระทู้ถาม และการเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ทั้งนี้ เป็นไปตามการปกครองระบอบประชาธิปไตยระบบรัฐสภา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้รัฐสภาประกอบด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตจำนวน 375 คน และแบบบัญชีรายชื่อจำนวน 125 คน รวมจำนวน 500 คน และวุฒิสภา มีสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 150 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพราะเป็นการศึกษาเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะปัจจัยที่ทำให้เกิดการเมืองที่มีเสถียรภาพต่อการเมืองนั้น ได้รับตำแหน่งในการเลือกตั้ง ซึ่งประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีแนวโน้มในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนเดิมมากขึ้น จึงเป็นเหตุผลสำคัญ เพราะ การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญที่สุดในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2544-2554

3. การดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2544-2554” การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์บุคคลในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ คือ

- 1) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 5 คน
- 2) ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 4 คน
- 3) ข้าราชการ เจ้าหน้าที่รัฐและนักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 5 คน

โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการการตีความข้อมูล การเปรียบเทียบข้อมูล พร้อมทั้งการสร้างข้อสรุป

4. ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2544-2554

ในปี พ.ศ. 2539 ภายใต้รัฐบาลผสมโดยมี พล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ ดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรี ได้เกิดปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ และปัญหาความขัดแย้งภายในพรรคร่วมรัฐบาล ทำให้ความชอบธรรมทางการเมืองของ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ นั้นลดต่ำลงอย่างมาก ต่อมาได้มีการประกาศยุบสภา เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 และนายกรัฐมนตรีได้ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร จึงได้กำหนดการเลือกตั้งทั่วไปตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 เป็นครั้งที่ 20 ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 จังหวัดพระนครศรีอยุธยานั้น ได้มีผู้ลงสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในจังหวัดอยุธยา จำนวน 17 คน จากทั้งหมด 5 เขตเลือกตั้ง

ตารางที่ 1 รายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2544

เขต	รายชื่อ	พรรค
เขต 1	นายเกื้อกูล คำนชัยวิจิตร	พรรคไทยรักไทย
เขต 2	นายพ้อง ชีวานันท์	พรรคไทยรักไทย
เขต 3	นางสาวสุวิมล พันธุ์เจริญกุล	พรรคไทยรักไทย
เขต 4	นายวิทยา นูรณศิริ	พรรคไทยรักไทย
เขต 5	นายบุญพันธ์ แขวัดนะ	พรรคไทยรักไทย

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 21 วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 เนื่องจาก สภาผู้แทนราษฎรชุดเก่าได้ครบวาระ 4 ปี ในวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2548 ถือเป็นการเลือกตั้งต่อเนื่องมาจากสภาฯ และยังใช้รูปแบบการเลือกตั้งแบบเดิมเหมือนกับการเลือกตั้ง พ.ศ. 2544 คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 แบบ แบบแรกเป็นการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต เลือกตั้งจำนวน 400 คน จากเขตเลือกตั้งจำนวน 400 เขต แบบที่สอง เป็นการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อพรรค (Party List) อีก 100 คน รวมจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสิ้น 500 และยังใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 เพราะฉะนั้นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปี 2548 จึงไม่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งรูปแบบและเขตเลือกตั้ง

ตารางที่ 2 รายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2548

เขต	รายชื่อ	พรรค
เขต 1	นายเกื้อกูล คำนชัยวิจิตร	พรรคไทยรักไทย
เขต 2	นายพ้อง ชีวานันท์	พรรคไทยรักไทย
เขต 3	นางสาวสุวิมล พันธุ์เจริญกุล	พรรคไทยรักไทย
เขต 4	นายวิทยา นูรณศิริ	พรรคไทยรักไทย
เขต 5	นายบุญพันธ์ แขวัดนะ	พรรคไทยรักไทย

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 25 วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ.2550 นับเป็นการเลือกตั้งครั้งที่ 1 ภายใต้กติกาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า

ด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2550 ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ถูกร่างขึ้นภายหลังจากที่ พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน หัวหน้าคณะรัฐประหาร ได้ทำการยึดอำนาจ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ทั้งนี้ด้วยการเปลี่ยนแปลงกฎกติกาทางการเมืองใหม่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้มีการแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น 2 เขต โดยจำนวนสมาชิกในแต่ละเขต แบ่งออกเป็นดังนี้ เขต 1 คน จำนวน 3 คน และ เขต 2 จำนวน 2 คน

ตารางที่ 3 รายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2550

เขต	รายชื่อ	พรรค
เขต 1	นายสุรเชษฐ์ ชัยโกศล	พรรคพลังประชาชน
	นายพ็อง ชีวานันท์	พรรคพลังประชาชน
	นายเกื้อกูล คำนชัยวิจิตร	พรรคชาติไทย
เขต 2	นายสุรศักดิ์ พันธุ์เจริญวรกุล	พรรคพลังประชาชน
	นายวิทยา บุรณศิริ	พรรคพลังประชาชน

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้มีการแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น 5 เขต

ตารางที่ 4 รายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2548

เขต	รายชื่อ	พรรค
เขต 1	นาย เกื้อกูล คำนชัยวิจิตร	พรรคชาติไทยพัฒนา
เขต 2	นาย พ็อง ชีวานันท์	พรรคเพื่อไทย
เขต 3	นาย สุรศักดิ์ พันธุ์เจริญวรกุล	พรรคเพื่อไทย
เขต 4	นาย วิทยา บุรณศิริ	พรรคเพื่อไทย
เขต 5	นาย องอาจ วชิรพงศ์	พรรคเพื่อไทย

ส่วนที่ 2 ปัจจัยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2544-2554

ปัจจัยด้านพรรคการเมือง นโยบายหรือภาพลักษณ์พรรคการเมือง มีผลต่อการเลือกตั้งในพื้นที่มาก เพราะประชาชนชอบนโยบายที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อพี่น้องประชาชน หรือนโยบายที่เข้าถึงคนในพื้นที่นั้นๆ และพรรคได้มีการสนับสนุนการหาเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งหัวหน้าพรรคมาปราศรัยในเขตพื้นที่ เพื่อช่วยในการหาเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ปัจจัยด้านบทบาทผู้นำทางการเมือง ก่อนที่จะลงสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยานั้น เคยมีบทบาททางการเมืองระดับท้องถิ่นมาก่อน เช่น นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด รวมถึงสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ฯลฯ บทบาทผลงานในอดีต เช่น การเป็น

นักการเมืองท้องถิ่นมาก่อน ครอบครัวและเครือข่าย ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ได้ส่งผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เข้าดำรงตำแหน่ง และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ เป็นคนจริงใจ ตั้งใจจริง เสมอต้นเสมอปลาย มีความรับผิดชอบต่อบทบาทและหน้าที่ตัวเอง จึงทำให้ประชาชนลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้เข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ปัจจัยด้านกลุ่มผลประโยชน์ และระบบอุปถัมภ์ ส่วนใหญ่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นเป็นนักการเมืองท้องถิ่นมาก่อน จึงมีความคุ้นเคยกับประชาชนในพื้นที่ ประชาชนส่วนใหญ่จะเข้ามาขอความช่วยเหลือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เข้ามาร้องทุกข์ หรือมีความทุกข์ร้อนในเรื่องของปากท้อง บอกรายการประเพณีต่างๆ และหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เข้าถึงประชาชน มีการไปมาหาสู่กัน พบปะพูดคุยปัญหาเกี่ยวกับคนในพื้นที่ และไปช่วยงานประเพณี รวมทั้งช่วยเหลือชาวบ้าน ในเขตที่ได้รับความเดือดร้อน

ปัจจัยด้านการเลือกตั้ง ยุทธศาสตร์หรือยุทธวิธีที่ใช้ในการหาเสียง เป็นการเข้าพบปะประชาชนในพื้นที่ บอกกล่าวนโยบาย การเดินแจกใบปลิว การรณรงค์ในการหาเสียง คือ การที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพูด ชี้แจงถึงนโยบายให้ประชาชนทราบ เป็นคนอยุธยาด้วย รวมถึงการทำงานที่ต่อเนื่อง และเป็นคนที่ประชาชนชื่นชอบอยู่แล้วจึงส่งผลให้ประชาชนลงคะแนนเสียงให้

5. การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การอภิปรายผล

1. ปัจจัยด้านพรรคการเมือง

ปัจจัยที่สำคัญในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2544-2554 พบว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผู้สมัครลงแข่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้เข้าสังกัดพรรคการเมืองใดการเมืองหนึ่ง โดยการที่พรรคเป็นคนทาบทาม และเข้าสมัครเอง เป็นบุคคลซึ่งมีบทบาทและผลงานทางด้านการเมืองท้องถิ่นมาก่อน และมีทัศนคติที่เหมือนกันกับพรรคการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Roy C. ที่กล่าวว่า พรรคการเมือง คือ สมาคมซึ่งดำเนินกิจกรรมและรวบรวมประชาชนเข้ามาร่วมกัน โดยประสานผลประโยชน์ของสมาชิก เพื่อนำไปสู่การจัดตั้งรัฐบาล และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผู้สมัครลงแข่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนใหญ่จะมีที่ทำการพรรคอยู่ในเขตพื้นที่ มีพนักงานเพื่อคอยรับเรื่อง ช่วยเหลือประชาชนในเขตพื้นที่ และเอาไว้ให้ประชาชนมาพบปะพูดคุยกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ La Palombara and Weiner ที่กล่าวว่า พรรคการเมือง มีสาขาพรรคกระจายอยู่ทั่วประเทศตามชุมชนต่างๆ มีการติดต่อสัมพันธ์กับประชาชนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องไม่เฉพาะแต่เวลาหาเสียงเลือกตั้งเท่านั้น

2. ปัจจัยด้านบทบาทผู้นำทางการเมือง

ปัจจัยที่สำคัญในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2544-2554 พบว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนที่จะลงสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นั้นเคยมีบทบาททางการเมืองระดับท้องถิ่นมาก่อน จึงส่งผลทำให้ประชาชนนั้นเลือกเข้ามาดำรงตำแหน่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กิติ ติยคานนท์ ได้อธิบายว่า ผู้นำ คือ บุคคลที่มีความสามารถและได้รับความไว้วางใจ การเคารพนับถือ จึงได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าและมีอำนาจในการตัดสินใจ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ มีลักษณะเป็นคนที่จริงใจ ตั้งใจจริง เสมอต้นเสมอปลาย มีความรับผิดชอบต่อบทบาทและหน้าที่ตัวเอง เป็นคนเข้าถึงง่าย ซึ่ง

สอดคล้องกับแนวคิดของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ที่กล่าวว่า คุณสมบัติของการเป็นนักการเมืองที่ดีจะต้องมีคุณภาพสูง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีคุณประโยชน์ ทำงานเพื่อส่วนรวมด้วยความเสียสละไม่เห็นแก่ตัว มีคุณลักษณะชีวิตที่ดี มีลักษณะพื้นฐานของการดำเนินชีวิตแบบเสมอต้นเสมอปลาย มีประวัติดี มีการดำเนินชีวิตตั้งแต่อดีตที่โปร่งใสทั้งในชีวิตหน้าที่การงานและชีวิตส่วนตัว ไม่กลับกลอก ไม่ปลิ้นปล้อน สามารถพูดจาสื่อสารได้ดีกับบุคคลในทุกๆระดับ และที่สำคัญมีคุณธรรม จริยธรรมซื่อสัตย์จริงใจต่อประชาชนและประเทศชาติ ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มข้าราชการและนักการเมืองท้องถิ่น ที่กล่าวว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะเด่นเข้าถึงชุมชน มางานต่างๆ เป็นกันเองกับชาวบ้าน มีมนุษยสัมพันธ์ ช่วยเหลือพ่อแม่พี่น้องประชาชน ปัจจัยสำคัญที่ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยานั้น ได้รับเลือกตั้งมีหลายปัจจัย เช่น เงิน เครือญาติพี่น้อง บริวารเพื่อนฝูง รวมถึงธุรกิจ นอกจากนี้ก็เป็นการเข้าถึงง่าย และความจริงใจ

3. ปัจจัยด้านบทบาทกลุ่มผลประโยชน์ และระบบอุปถัมภ์

ปัจจัยที่สำคัญในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2544-2554 พบว่าส่วนใหญ่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นเป็นนักการเมืองท้องถิ่นมาก่อน จึงมีความคุ้นเคยกับประชาชนในพื้นที่ มีการไปมาหาสู่กัน พบปะพูดคุยปัญหาเกี่ยวกับคนในพื้นที่ และไปช่วยงานประเพณี รวมทั้งช่วยเหลือชาวบ้านในเขตที่ได้รับความสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชานัญญา ไซรัชญา ได้ศึกษา เรื่อง “นักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก” ผลการศึกษา พบว่า ความสำเร็จของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลกนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก 4 ประการ คือ ความสัมพันธ์ของผู้สมัครกับชุมชน เครือข่ายทางสังคมและการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัคร ระบบอุปถัมภ์ของผู้สมัครกับชุมชนและหัวหน้า และจำนวนค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งผู้สมัครลงแข่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีเครือข่ายทางการเมือง คือ การที่มีสาขาพรรคในจังหวัดแล้วมีสมาชิกพรรคจำนวนหนึ่ง จึงเป็นจุดแข็งของพรรคที่สำคัญ และหลังจากเลือกตั้ง ได้มีการไปมาหาสู่กับชาวบ้านในพื้นที่ คอยดูแลและไปงานประเพณีต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Almond and Powell ที่ได้แบ่งกลุ่มผลประโยชน์ไว้ 4 ประเภท คือ 1. กลุ่มผลประโยชน์ที่ไม่มีการจัดตั้ง 2. กลุ่มผลประโยชน์และบุคคลที่เคื่องกว้างไร้บรรทัดฐาน 3. กลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นทางการ 4. กลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นสถาบัน ซึ่งจะสอดคล้องกับ ประเภทที่ 4 คือ กลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นสถาบัน ซึ่งคือองค์กรที่เป็นทางการ (Formal Organization) เช่น พรรคการเมือง กลุ่มเหล่านี้จะเป็นตัวแทนเรียกร้องผลประโยชน์ให้กลุ่มอื่นในสังคม รวมถึงเรียกร้องผลประโยชน์ของกลุ่มเองด้วย

4. ปัจจัยด้านการเลือกตั้ง

ปัจจัยที่สำคัญในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2544-2554 พบว่าการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญปี 2550 นั้นไม่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการเลือกผู้สมัคร หรือการสร้างกฎกติกาใหม่ก็ไม่สามารถยับยั้งได้ ก็ยังส่งผลให้ตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองเดิมนั้นได้รับชัยชนะเช่นเดิม การที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ใช้ยุทธวิธีในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเดินแจกใบปลิว เข้าพบปะประชาชน บอกกล่าวและชี้แจงนโยบาย การปราศรัยหาเสียง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เพียงกมล มานะรัตน์ ที่กล่าวว่า ยุทธวิธีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่ดีจะนำไปสู่การชนะในการเลือกตั้ง กระบวนการหรือยุทธวิธีในการหาเสียง เพื่อให้ได้เปรียบคู่แข่งหรือชนะในการเลือกตั้ง คือ รูปแบบที่เปิดเผยและถูกกฎหมาย เช่น การปราศรัยหาเสียง การเดินเคาะประตูบ้าน การประชาสัมพันธ์ ซึ่งพบว่า ผู้สมัครลงแข่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ใช้ยุทธวิธีในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ที่มีลักษณะคล้ายกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขต

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือ ผู้สมัครค้นหาเสียงเอง ไม่ใช่หวัคะแนน เข้าถึงพี่น้องประชาชน ไม่มีการซื้อเสียง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เพ็ชงมล มานะรัตน์ เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านพรรคการเมือง พรรคการเมือง ควรให้ความสำคัญกับนโยบายที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน
2. ด้านบทบาทผู้นำทางการเมือง นำความเป็นผู้นำทางการเมือง มาสร้างกิจกรรมในการพัฒนาประชาชน และพื้นที่นั้นๆ
3. บทบาทกลุ่มผลประโยชน์ และระบบอุปถัมภ์ ควรสร้างกลุ่มที่มีคุณประโยชน์ต่อชุมชน หรือคนในพื้นที่ เพื่อที่จะสร้างผลงานให้กับพื้นที่นั้นๆ
4. ด้านการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมีการหาเสียงผ่าน โซเชียล เน็ตเวิร์ก ถือเป็นหนึ่งในยุควิถีในการหาเสียงทางการเมืองรูปแบบใหม่

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

ปัจจัยด้านพรรคการเมือง นโยบายพรรคการเมืองนั้นส่งผลต่อการเลือกตั้งในพื้นที่ และพรรคการเมืองก็ได้มีการสนับสนุนการหาเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ปัจจัยด้านบทบาทผู้นำทางการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเคยมีบทบาททางการเมืองระดับท้องถิ่นมาก่อน และผลงานในอดีตได้ส่งผลให้ประชาชนเลือกเข้ามาดำรงตำแหน่งอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ รวมถึงครอบครัวและเครือข่าย ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองส่งผลต่อการดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วย

ปัจจัยด้านกลุ่มผลประโยชน์ และระบบอุปถัมภ์ การที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และประชาชนในเขตพื้นที่มีความสนิทสนมใกล้ชิดกัน มีการช่วยเหลือประชาชนในยามเดือดร้อน จึงส่งผลให้ประชาชนเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนเดิมๆ เข้าดำรงตำแหน่งเช่นเดิม

ปัจจัยด้านการเลือกตั้ง การเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญปี 2550 นั้นไม่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการเลือกผู้สมัคร หรือการสร้างกฎกติกาใหม่ที่ไม่สามารถยับยั้งได้ ก็ยังส่งผลให้ตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองคนเดิมนั้นได้รับชัยชนะเช่นเดิม การที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพูด ชี้แจงถึงนโยบายให้ประชาชนทราบ การเข้าพบปะประชาชนในพื้นที่ แจกใบปลิว รวมถึงการทำงานที่ต่อเนื่อง และเป็นคนที่ประชาชนชื่นชอบอยู่แล้วจึงส่งผลให้ประชาชนลงคะแนนเสียงให้

เอกสารอ้างอิง

- กระมล ทองธรรมชาติ สมบูรณ์ สุขสารathy และปรีชา หงส์ไกรเลิศ. (2531). การเลือกตั้งพรรคการเมืองและเสถียรภาพของรัฐบาล กรุงเทพมหานคร. ฝ่ายวิจัยคณะรัฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2539). *อนาคตผู้นำการเมืองไทยในสองทศวรรษหน้า*. กรุงเทพฯ: ชักเชสมีเดีย.
- ชาญณรงค์ ไชยรัชชา. (2549). *นักการเมืองถิ่นจังหวัดพิษณุโลก*. สำนักวิจัยและพัฒนา, สถาบันพระปกเกล้า.
- ทวีจิตร พัฒน์ชนะ และคณะ. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาล: ศึกษากรณี เทศบาลตำบลทับกวาง อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี*. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก.

- บำรุง รุ่งเรือง. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดภูเก็ต: กรณีศึกษา ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดภูเก็ต. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2527). พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์
- เพียงกมล มานะรัตน์. (2547). การเมืองเรื่องการเลือกตั้ง: ศึกษากรณีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของเทศบาลนครเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2547. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มันเศรษฐ์ ไตรชลาลินธุ์. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรีในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เมธี ปรีชา. (2542). บทบาททางการเมืองของกลุ่มปากน้ำ. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลิขิต ชีระเวคิน. (2543). การเมืองการปกครองไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมบัติ จันทรวงศ์. (2529). การเมืองเรื่องการเลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2529. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตยและการพัฒนา. สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธ์. (2543). ระบบอุปถัมภ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
- La Palombara, J., & Weiner, M. (1966). Political parties and political development. Princeton, NJ: Princeton University Press. Mair, P.